

Міністерство освіти і науки України
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Національний університет "Одеська політехніка"
Національна спілка журналістів України

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Інновації в освіті: сутність, проблеми, перспективи»
27-28 жовтня 2022 р.

м. Одеса

**Міністерство освіти і науки України
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Національний університет "Одеська політехніка"
Національна спілка журналістів України**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

«Інновації в освіті:

сутність, проблеми, перспективи»

27-28 жовтня 2022 р.

м. Одеса

УДК: 37.01+008.2

I 66

I 66 Інновації в освіті: сутність, проблеми, перспективи // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеса, 27-28 жовтня 2022 р.) 124 с.

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інновації в освіті: сутність, проблеми, перспективи» вміщує матеріали, які досліджують проблеми освіти у вимірі сучасних глобальних зрушень, нові стратегії розвитку освіти, здоров'язберігаючі освітні технології, освітні стратегії розвитку духовної та світоглядної культури особистості громадянського суспільства, історію розвитку освіти в Україні та інновації правової освіти.

Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Рекомендовано до публікації Вченою Радою ОДАБА (протокол № 2 від 20.10.2022 року)

УДК: 37.01+008.2

I 66

© Одеська державна академія
будівництва та архітектури, 2022

Здатність людини мислити дисципліновано або базувати свої ідеї на фактах і доказах називається здатністю до логічного мислення. Простіше кажучи, навички логічного мислення означають включення логіки у ваш процес мислення кожного разу, коли ви аналізуєте проблему, щоб знайти рішення. Навички логічного мислення вимагають і передбачають покроковий аналіз, наприклад, шляхом зважування всіх доступних варіантів, використання фактів і цифр і прийняття важливих рішень на основі «за» і «проти». Вони не беруть до уваги почуття та емоції. Здатність логічно мислити є важливою для здоров'я будь-якого робочого середовища. Від людей будь-якого рівня можна попросити та очікувати вирішення проблем, характерних для їхньої сфери знань.

Тому краще використовувати навички логічного мислення під час навчання; чим краще процес прийняття рішень, тим менше помилок. Навички логічного мислення допомагають нам удосконалюватися багатьма способами, наприклад, змушуючи вас вдосконалюватися інтелектуально, оскільки навіть коли оцінюєте власну роботу, ви берете до уваги невизначні факти. Вони також можуть допомогти стати кращим командним гравцем, оскільки ви менш імовірно дозволите своїм емоціям, як-от самолюбству, впливати на ваші судження. Вони також, як правило, підвищують вашу творчість, оскільки ви прагнете створити якомога більше логічних зв'язків між предметами. Усі ці вдосконалення на індивідуальному рівні зрештою призводять до успіху.

Література:

1. Enhancing Educators' Skills for Promoting Critical Thinking in Their Classroom Discourses: A Randomized Control Trial - Raisa B. Gul, Shehla Khan, Azra Ahmed, Shanaz Cassum, Tanveer Saeed, and Yasmin Parpio Aga Khan University, 2014 – 18 с.
2. Interactive teaching and learning in primary school, univ. Prof. Dr. Vasile Chiş, 2011 – 28 с.
3. What Is Logical Thinking and How to Strengthen It - Vladimir Zivanovic, 2017 – 5 с.

Секція 3

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Аліханаді Олеса – здобувачка першого (бакалаврським) рівня вищої освіти, 2 рік навчання історико-філологічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Науковий керівник: Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Будь-який освітній заклад повинен приділяти особливу увагу питанню здоров'я. У системі цінностей, якими дорожить будь-яка цивілізована нація особливе місце відводиться здоров'ю людей. Протягом багатовікової історії людства, на різних етапах розвитку суспільства вивченню проблем здоров'я завжди надавалась велика увага.

Чимало представників педагогічної науки розглядали проблему навчання і виховання здорової людини, створення здорових умов навчання. Відповідні аспекти можна знайти в працях К. А. Гельвеція, Я. А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо та інших. Серед класиків вітчизняної педагогіки, які приділяли увагу проблемі здоров'я, можна відзначити К. Д. Ушинського, Л. С. Виготського, В. О. Сухомлинського.

Аналіз стану здоров'я дітей в Україні підтверджує, що пошуки інноваційних методів освіти і виховання щодо збереження та зміцнення здоров'я молодого покоління держави набувають особливого значення. Успішне вирішення проблем щодо збереження та зміцнення здоров'я молодого покоління можливе тільки при методичній, комплексній і узгодженій

роботі батьків, педагогів та інших фахівців з цього питання. Сьогодні в школі гостро стоїть проблема збереження здоров'я учнів, і тому в традиційній системі навчання виділяють здоров'язберігаючі освітні технології. На підставі аналізу праць науковців, можна констатувати, що сутність здоров'язберігаючих технологій полягає у системному підході до вивчення умов навчання і виховання, за допомогою яких можна сформувати у школярів навички здорового способу життя [2, с. 1-4].

Поняття "здоров'язберігаючі технології" можна назвати системою, що включає в себе усі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів. До цього поняття входять: сприятливі умови навчання дитини в школі, організація навчального процесу і обов'язкове дотримання раціонально організованого рухового режиму.

Мета усіх здоров'язберігаючих технологій – сформувати в учнів необхідні знання, вміння та навички здорового способу життя, навчити використовувати отримані знання в повсякденному житті. Діти повинні зрозуміти, що найважливіший елемент життя - це здоров'я, та навчитися самостійно слідкувати за ним. Здоров'я є життєвою основою та стан здоров'я і творчих можливостей людини майже на 70% залежить від неї самої, від рівня і стилю її життя, від чинників зовнішнього середовища [1, с.46-50].

Аналіз класифікацій існуючих здоров'язберігаючих технологій дає можливість виокремити такі типи:

- здоров'язберігаючі – технології, що створюють безпечні умови для перебування, навчання та праці в школі та ті, що вирішують завдання раціональної організації виховного процесу (з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм), відповідність навчального та фізичного навантажень можливостям дитини;

- оздоровчі – технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я учнів, підвищення потенціалу (ресурсів) здоров'я: фізична підготовка, фізіотерапія, ароматерапія, загартування, гімнастика, масаж, фітотерапія, музична терапія [4].

- технології навчання здоров'ю – гігієнічне навчання, формування життєвих навичок (керування емоціями, вирішення конфліктів тощо), профілактика травматизму та зловживання психоактивними речовинами, статеве виховання. Ці технології реалізуються завдяки включенню відповідних тем до предметів загальнонавчального циклу, введення до варіативної частини навчального плану нових предметів, організації факультативного навчання та додаткової освіти;

- виховання культури здоров'я – виховання в учнів особистісних якостей, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я родини [3, с. 340- 341].

Будь-яка педагогічна технологія має бути здоров'язберігаючою. При розгляді здоров'яформуючих технологій як системи, можна виявити їх основні компоненти, які сприяють формуванню культури здоров'я учасників навчально-виховного процесу:

- аксіологічний, що проявляється у розумінні школярами цінності власного здоров'я та бажанні вести здоровий спосіб життя, застосовуючи при цьому усі свої фізичні й розумові можливості. Реалізація даного компонента проходить на основі формування світогляду учня, його внутрішніх переконань з урахуванням вікових, психічних та фізіологічних особливостей дитини. В умовах навчально-виховного процесу, цей компонент є важливою складовою у формуванні ціннісно-орієнтаційних установок на збереження власного здоров'я як невід'ємної частини життєвих цінностей;

- гносеологічний, нерозривно пов'язаний з набуттям дитиною необхідних знань та умінь стосовно збереження та зміцнення здоров'я, можливістю здійснення самостійних спроб удосконалити себе, своє тіло, психіку, емоції, інтересом до питань здоров'язбереження тощо. Під час навчання цей процес реалізується у формуванні системи наукових і

практичних знань, умінь та навичок учнів, а також орієнтує їх на дбайливе ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих;

– здоров'язберігаючий компонент включає у себе формування гігієнічних навичок, які необхідні для нормального функціонування організму. Важлива роль у цьому компоненті відводиться раціонально організованому робочому режиму, дотриманню правил здорового харчування, попередженню шкідливих звичок, різним оздоровчим заходам та ін.;

– емоційно-вольовий, до якого належать прояви психологічних механізмів – необхідних для збереження здоров'я. За допомогою даного компонента створюються умови для відчуття позитивних емоцій від здорового способу життя та бажання зміцнювати власне здоров'я;

– екологічний – формування умінь та навичок адаптації до екологічних факторів (уміння гуманно вести себе на природі, дотримуватися порядку і чистоти у школі та дома, берегти шкільне приладдя тощо);

– фізкультурно-оздоровчий компонент, в основі якого закладено володіння засобами діяльності, що сприяють руховій активності.

Необхідно зауважити, що відмінними особливостями реалізації здоров'язберігаючих технологій під час навчально-виховного процесу є:

– співпраця з учнями у протидії авторитаризму (Авторитаризм (лат. *autoritas* — повна влада) — режим правління, за якого всю чи більшу частину влади зосереджено в руках однієї особи чи групи осіб);

– антропоцентрична (Антропоцентризм (грец. *ανθρωπος* — людина і лат. *centrum* — центр) — це принцип, відповідно до якого людина є завершенням еволюції світобудови) орієнтація навчально-виховного процесу на відміну від дидактоцентричної (панує суб'єкт-об'єктні відносини між педагогом і учнем, при цьому чільним виступає навчання перед вихованням);

– індивідуалізація виховного впливу на школярів;

– творчий підхід до навчання;

– активні методи і форми навчання;

– скерованість на попередження втомлюваності;

– гнучке та узгоджене використання учителем візуального та слухового контактів донесення інформації до учня;

– організація оздоровчих п'ятихвилинок [5].

Можна виділити дві групи методів: специфічні та загально-педагогічні. Серед специфічних методів на основі існуючої педагогічної практики можна виокремити такі: лекція, демонстрація, оповідання, дидактичне оповідання, активні методи навчання, практичний метод та інші. У свою чергу загально-педагогічні методи застосовуються у всіх випадках навчання та виховання [7, С. 1-6].

З позиції сьогодення застосування здоров'язберігаючих технологій в школі сприяє підвищенню якості навчально-виховного процесу, розвитку оздоровчих систем, формуванню у школярів стійкої мотивації на здоровий спосіб життя. Також, одним із основних факторів адаптації організму школярів до навчальної діяльності та успішного засвоєння знань є фізіологічна й гігієнічна складова навчального процесу. У цьому контексті важливим є раціональний розподіл навчального навантаження. Зокрема для його нормування необхідно враховувати ступінь труднощів предметів, чергувати у розкладі важкі й легші дисципліни, чергувати предмети з різними видами діяльності, залежно від рівня працездатності та ступеня підготовленості учнів учителями повинен проводитися комплекс заходів для подолання прогалин шляхом створення малих груп змінного складу тощо.

Здоров'язберігаючі технології реалізуються через напрями освітньо-виховної діяльності. У цій сфері можна виокремити наступні психолого-педагогічні тематики для збереження здоров'я: психогімнастика, казкотерапія, кольоротерапія, бібліотерапія, естетотерапія та інші [4].

Питання реалізації здоров'язберігаючих освітніх технологій в навчально-виховному процесі є пріоритетним завданням сучасної школи. Оскільки у сучасному розумінні метою навчання є всебічний розвиток дитини з урахуванням її вікових та індивідуальних особливостей разом із збереженням та зміцненням здоров'я, то й, відповідно, здоров'язберігаючі технології постають як єдина система організаційних форм та технологічних одиниць, головною метою яких є збереження та зміцнення здоров'я особистості [6].

Література:

1. Байбара Т. Компетентнісний підхід у початковій ланці освіти. *Початкова школа*. 2010. № 8. С.46-50.
2. Бойченко Т. Валеологія – мистецтво бути здоровим. *Здоров'я та фізична культура*. 2005. №2. С. 1-4.
3. Ващенко О. М. Виховання у школярів здорового способу життя. *Психолого-педагогічні основи гуманізації виховання і навчання*: Зб. Наук. Праць. — Рівне: Тетіс, 2000. С. 340—341.
4. Ващенко О.М. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: Навч.-метод. Посіб. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2004.
5. Пометун О.І. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. Посібник. А.С.К., 2004.
6. Здоров'язберігаючі технології в навчальному закладі / Упоряд. О.Колонькова, О.Литовченко. К. ; Шк.. світ, 2009.
7. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі. *Здоров'я та фізична культура*. 2006. № 8. С. 1-6.

Бикова Світлана Валентинівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри філософії, політології, психології та права Одеської державної академії будівництва та архітектури

Погибльов Олександр – студент інженерно будівельного інституту Одеської державної академії будівництва та архітектури

Найдьонова Уляна – студентка інженерно будівельного інституту Одеської державної академії будівництва та архітектури

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Проблема здоров'я студентської молоді є однією із пріоритетних. У сучасних умовах реформування системи вищої освіти актуального характеру набувають питання формування здорового способу життя, що впливатимуть на якість життя та навчальну успішність студента. Сьогодні успішне здобуття вищої освіти можливе лише за умов досить високого рівня здоров'я. На жаль, останнім часом спостерігається стійке погіршення стану здоров'я студента. Наслідками цього є значне психоемоційне навантаження, порушення режиму дня, зниження рівня рухової активності, що свідчить про недотримання здорового способу життя [1; 2].

Тому актуальним питанням сьогодення є поліпшення здоров'я, показників здорового способу життя, можливостей його реалізації, засобів впливу та здоров'язберігаючі технології в підготовці майбутнього фахівця.

Акцент на формуванні здорового способу життя для здоров'язбереження молоді зумовлено тим, що саме в молоді роки відбувається сприйняття певних зразків поведінки, накопичення відповідних знань та вмінь, усвідомлення потреб і мотивів, визначення ціннісних орієнтацій, інтересів та уявлень [3].

Вітчизняні та зарубіжні вчені приділяють посилену увагу дослідженню проблем здоров'язбереження молодого покоління, що охоплює усі напрями діяльності, які стосуються формування культури здоров'я, позитивної мотивації здорового способу життя.